

Heggen en houtwallen: uiterst waardevol voor het behoud van vele vogelsoorten

Jaap Taapken

Het jarenlang nauwgezet bestuderen van de houtwallen en heggen in Zuidoost-Bretagne door ons tijdens vacaties is er het directe gevolg van dat onze lezers nu dit speciale (misschien wat moeilijke) nummer over houtwallen en heggen voor zich hebben liggen. De prachtige weelderige perceelafscheidingsen in dit deel van Frankrijk herinneren ons aan de prachtige houtwallen en heggen, die tientallen jaren geleden óók in ons land nog volop te vinden waren. Dit realiserende werd het nog duidelijker wat er zoal de laatste tijd in ons land is verdwenen. Óók in Zuidoost-Bretagne verdwijnen heggen en houtwallen als sneeuw voor de zon, maar zowel bestuurders als landeigenaren beginnen zich meer en meer de waarde van het behoud te realiseren

Uit een literatuur-studie over de onderzoeken van houtwallen en heggen bleek al spoedig dat er in ons land her en der wat over was gepubliceerd, maar dat er nimmer gepoogd was hiervan een samenvatting te maken. Wij hebben getracht in dit nummer een weerspiegeling te geven van wat er thans op dit gebied in ons land zoal over dit onderwerp vooral in verband met vogels bekend is. Wij zijn ons bewust dat dit bij lange ná niet volledig is en wij houden ons in de toekomst dan ook altijd aanbevolen voor aanvullende gegevens. De uitkomsten van onderzoeken zullen wij graag publiceren.

Intussen verdwijnen er nog elke dag meer houtwallen en heggen in ons land. Jan de Vriese, die zich in het bijzonder inzet voor het behoud van de Maasheggen, vonden wij bereid bij de produktie en de uitwerking van dit speciale nummer behulpzaam te zijn. Hij was het die tezamen met de redactie een plan uitstippelde en auteurs en fotografen benaderde en met hen overlegde. Als doctoraal student aan de Landbouwhogeschool te Wageningen kon hij dit werk voor een deel inpassen in zijn studieprogramma en zijn medewerking bij dit themanummer stellen wij op zeer hoge prijs.

Het doel van dit speciale nummer is om elke vogelliefhebber (vogelwaarnemer én vogelbeschermer) met klem attent te maken op de grote waarde van heggen en houtwallen, de groepen en wachten te stimuleren onderzoekjes op dit gebied in hun eigen omgeving te organiseren en het behoud ernstig ter hand te nemen. Maar bovendien gemeentelijke, provinciale, landelijke bestuurders, zowel alle natuurbeschermingsorganisaties, die zich met het beheer van natuurgebieden bezighouden, een basis te leveren tot verder onderzoek én beter beheer. Dat de vogels hierin (óók als indicatoren) een zeer belangrijke rol spelen behoeft geen betoog. En dat in zo'n gevoelige levensgemeenschap ook de flora en overige fauna (denk alleen maar eens aan amfibieën, slangen, insecten, zoogdieren om van de bodemfauna nog maar niet eens te spreken!) een belangrijke rol spelen zal iedereen na het lezen van dit nummer wel duidelijk zijn. Wij hopen dat

iedereen in zijn omgeving zal trachten het verdere verdwijnen van heggen en houtwallen zoveel mogelijk te voorkomen.

Geluidswallen

Een nieuw, modern aspect, waarin de aanleg van houtwallen en heggen gestimuleerd kan worden, is de zogenaamde 'geluidswal'. Talloze landhuizen en bungalows, die aan steeds drukker wordende verkeerswegen komen te liggen en de aanleg van steeds meer wegen die het ongestoord en rustig wonen van velen niet meer waarborgt heeft tegenwoordig geleid tot het aanleggen van 'geluidswallen' waardoor buitenwonende mensen minder last ondervinden van dit steeds drukker wordende en lawaaiërger verkeer.

Geluidswallen zijn natuurlijk ook van belang rondom stadswijken en flatgebouwen langs autowegen! Er zouden normen en wellicht voorschriften moeten komen voor de beplanting van geluidswallen. Misschien zelfs dat de nieuwe wet geluidshinder zich ook bezig kan houden met de financiering van deze wallen.

Maar wellicht zal het in de toekomst ook nodig zijn dat wij natuurgebieden, parkeerplaatsen in natuurgebieden, recreatie-wel-landen van deze dichtbegroeide wallen voorzien.

De aanleg van deze geluidswallen zou gestimuleerd en geactiveerd moeten worden door gemeenten. Er zouden in bepaalde gevallen subsidies voor verleend kunnen worden, vooral daar waar één aaneensluitende wal of heg kan ontstaan door de samenwerking van meerdere grondeigenaren.

Droevig is het dat de meeste moderne 'geluidswallen' nu de houten, stenen, glazen of metalen schuttingen zijn die langs grote autowegen worden aangelegd om nabijgelegen bewoners tegen het meest erge lawaai te kunnen vrijwaren!

Veel dank aan allen, die aan de totstandkoming van dit nummer hebben bijgedragen zonder wie dit ook niet mogelijk zou zijn geweest. □